

**הפקולטה למדעי היהדות
המחלקה לתלמוד ותורה שבעל פה ע"ש נפתל-יפה**

כנס בינלאומי של המחלקה לתלמוד באוניברסיטת בר-אילן

"מעברים": עיונים בדרכי מסירת התורה שבעל-פה מימי התנאים ועד ימינו

בימים שלישי ורביעי, כ"ו - כ"ז באדר התשע"ח, 13 - 14 במרץ 2018

באולם פלדמן (בניין 301)

יום שלישי, כ"ו באדר תשע"ח, 13 במרץ 2018

9:45 התכנסות וכיבוד קל
10:15 דברי פתיחה והענקת מלגות: **ד"ר אהרן עמית**, ראש המחלקה לתלמוד, אוניברסיטת בר-אילן

10:30 - 12:30 מושב ראשון מעברים בספרות הרבנית הבתר-תלמודית

יושבת ראש: **פרופ' סוזן לסט סטון**, ישיבה אוניברסיטה, ניו-יורק
ד"ר רוני שויקה, אוניברסיטת חיפה
רב עמרם גאון וכניסתה של התרבות הספרותית לשיבות הגאונים
פרופ' אברהם (רמי) ריינר, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
התלמוד הירושלמי בצרפת של המאה הי"ב: **בין שוליים למרכז**
ד"ר פנחס רוט, אוניברסיטת בר-אילן
"כי כבר פסקו הגאונים כל מה שאפשר": חיבורי ההלכה של ר' יעקב בן משה מבניולש
ד"ר אילת סג"ל, אוניברסיטת בר-אילן
מעברים והשפעות בין עדות בעקבות גירוש ספרד: הסכמי קדם-נישואין כמקרה מבחן

הפסקה וארוחת צהריים קלה

13:30 - 15:30 מושב שני מעברים במגילות, מסורות ולוחות שנה

יושב ראש: **פרופ' סטיבן פיין**, ישיבה אוניברסיטה, ניו-יורק
פרופ' משה בנוביץ, מכון שכטר למדעי היהדות
מאיגרת הפורים למגילת אסתר: מעברים במקרא מגילה
ידיה קורן, אוניברסיטת תל-אביב ואוניברסיטת בר-אילן
ממגילות יחסים לידע שבעל פה
ד"ר אהרן עמית, אוניברסיטת בר-אילן
ממראית עין לחשד וחזרה: מעברים בטעמי הלכה בפאה ובחנוכה
פרופ' יששכר (סשה) שטרן, אוניברסיטה קולני' לונדון
לוח השנה: המעבר מראיית הירח לחישוב המולד [באנגלית]

הפסקה וכיבוד קל

16:00 - 18:30 מושב שלישי

מעברים בספרות ימי הבית השני מוקדש לזכרו של פרופ' אהרן שמש ז"ל

יושב ראש: **פרופ' לייב מוסקוביץ**, אוניברסיטת בר-אילן
דברי פתיחה:
פרופ' מרים פאוסט, רקטור, אוניברסיטת בר-אילן
פרופ' אליהו עסיס, דיקן הפקולטה למדעי היהדות, אוניברסיטת בר-אילן
פרופ' משה הלברטל, האוניברסיטה העברית בירושלים
מסורת, חידוש ופרשנות: **בין מגילות מדבר יהודה לספרות חז"ל**
פרופ' כנה ורמן, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
מעברים: מתורה שבכתב להוראה על פה
ד"ר יאיר פורסטנברג, האוניברסיטה העברית בירושלים
שקיעי מדרש במשנה נזיקין: **בעקבי שיטתו של פרופ' אהרן שמש ז"ל**
הלל מאלני, אוניברסיטת בר-אילן
פרשנות סמויה למקרא במשנה: **עיון בסדר הקרבת הפסח ושיטתו של פרופ' אהרן שמש ז"ל**

יום רביעי, כ"ז באדר תשע"ח, 14 במרץ 2018

10:00 התכנסות וכיבוד קל

10:30 - 12:30 מושב רביעי מעברים בתלמוד הבבלי

יושב ראש: **פרופ' חננאל מאק**, אוניברסיטת בר-אילן
פרופ' אליסה גריי, היברו יוניון קולג', ניו-יורק
מעבר ספרותי ורעיוני בצדקה: **בבלי בבא בתרא ח ע"א-יא ע"א** [באנגלית]
ד"ר ברק כהן, אוניברסיטת בר-אילן
"הכי אמר רב פלוני": המעבר ממסורות למקורות בבבל בתקופת התלמוד
ד"ר מיכל בר-אשר סיגל, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
כיצד עברו מסורות בשלהי העת העתיקה? מסורות נוצריות בתלמוד הבבלי
יעקב צ' מאיר, אוניברסיטת תל-אביב
תלמוד ללא ספרים - על ההבדל בין תרבות הספר המועתק והספר הנדפס

הפסקת צהריים

14:00 - 16:00 מושב חמישי

מעברים בספרות האגדה

יושב ראש: **פרופ' חיים מיליקובסקי**, אוניברסיטת בר-אילן
פרופ' דינה שטיין, אוניברסיטת חיפה
דרך ארוכה: **ממקורות חז"ל לארכיון הסיפור העממי בישראל ע"ש דב נוי**
ד"ר עמרם טרופר, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
"מהו ללמוד חכמת יונית?" - **להתהוות מעשה בן דמא ורבי ישמעאל**
ד"ר ארנון עצמון, אוניברסיטת בר-אילן
ממסורות מדרשיות למבנים ספרותיים - **המקרים של הפסיקתא ומדרש תהלים**
פרופ' ג'פרי רובינשטיין, אוניברסיטת ניו-יורק
מחזורי סיפורים בתלמוד הבבלי: **בין מסורת ליצירה** [באנגלית]

הפסקה

16:30 - 19:00 מושב שישי מעברים בגיבוש ספרים והדפסתם

יושב ראש: **פרופ' שלמה זלמן הבלין**, אוניברסיטת בר-אילן
פרופ' יעקב אלבוים, האוניברסיטה העברית בירושלים
חיבור מתפתח ומתרחב: **דרך משה לר' משה מגיביטש, מהדורותיו והדפסתו ברצף חיבורים ללימוד חודשי**
פרופ' יחזקאל פראם, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
התלמוד המודפס כהשתקפות שיטות לימוד
ד"ר יהודא גלינסקי, אוניברסיטת בר-אילן
על ספר מוגה שלא צלח דרכו: **מעשה בשני כתבי יד ויצירת הסמ"ק**
ד"ר דברה קפלן, אוניברסיטת בר-אילן
מעברים בתרבות הרישום הקהילתי: **פנקסים בעידן הדפוס**

דברי סיום: **ד"ר אהרן עמית**

הכנס פתוח לחוקרים ולקהל הרחב

Bar-Ilan University

Faculty of Jewish Studies

Naftal-Yaffe Department of Talmud and Oral Law

An International Conference of the Department of Talmud, Bar-Ilan University

“Transitions”: Exploring Transmission of the Oral Law from the Tannaitic Period to the Present

Tuesday – Wednesday, 13 – 14 March 2018

Feldman International Conference Center (Building 301)

Tuesday, 13 March 2018

9:45 Welcome and Light Refreshments
10:15 Opening Remarks and Presentation of Scholarships
Dr. Aaron Amit, Chair, Naftal-Yaffe Department of Talmud, Bar-Ilan University

10:30 – 12:30 Session I Transitions in Post-Talmudic Literature

Chair: **Prof. Suzanne Last Stone**, Yeshiva University, New York
Dr. Roni Shweka, University of Haifa
Rav Amram Gaon and the Introduction of Literary Culture into the Geonic Academies
Prof. Avraham (Rami) Reiner, Ben-Gurion University of the Negev
The Talmud Yerushalmi in France in the Twelfth Century: Between the Margins and the Center
Dr. Pinchas Roth, Bar-Ilan University
“For the Geonim Have Already Ruled on all Possible Issues”: The Works of Rabbi Jacob ben Moses of Bagnols
Dr. Ayelet Segal, Bar-Ilan University
Inter-Communal Transitions and Influences Due to the Expulsion from Spain: Prenuptial Agreements as a Case Study

Lunch Break

13:30 – 15:30 Session II Transitions in Scrolls, Traditions and Calendars

Chair: **Prof. Steven Fine**, Yeshiva University, New York
Prof. Moshe Benovitz, Schechter Institute of Jewish Studies
From Purim Epistle to Scroll of Esther: Transitions in the Reading of the Megillah
Yedidah Koren, Tel Aviv University and Bar-Ilan University
From Genealogical Scrolls to Word of Mouth
Dr. Aaron Amit, Bar-Ilan University
From “Concern for the Sake of Appearance” to Suspicion and Back Again: Transitions in the Explanation for Rulings Concerning Peah and Hanukkah
Prof. Sacha Stern, University College London
The Calendar: Transition from Moon Sighting to Calculation of the Molad

Coffee Break

16:00 – 18:30 Session III Transitions in Second Temple Literature In Memory of Professor Aharon Shemesh

Chair: **Prof. Leib Moscovitz**, Bar-Ilan University
Opening Remarks: **Prof. Miriam Faust**, Rector, Bar-Ilan University
Prof. Elie Assis, Dean, Faculty of Jewish Studies, Bar-Ilan University

Prof. Moshe Halbertal, Hebrew University of Jerusalem
Tradition, Innovation and Interpretation: Between the Dead Sea Scrolls and Rabbinic Literature
Prof. Cana Werman, Ben-Gurion University of the Negev
Transitions: From Written Torah to Oral Instruction
Dr. Yair Furstenberg, Hebrew University of Jerusalem
Residual Midrash in Mishnah Neziqin: Following in the Footsteps of Professor Aharon Shemesh
Hillel Mali, Bar-Ilan University
Hidden Biblical Interpretation in the Mishnah: The Paschal Sacrifice and the Methodology of Professor Aharon Shemesh

Wednesday, 14 March 2018

10:00 Light Refreshments

10:30 – 12:30 Session IV Transitions in the Babylonian Talmud

Chair: **Prof. Hananel Mack**, Bar-Ilan University
Prof. Alyssa Gray, Hebrew Union College, New York
Literary and Conceptual Transition in Tzedakah in BT Bava Batra 8a-11a
Dr. Barak Cohen, Bar-Ilan University
“Thus Says So-and-So”: The Transition from Traditions to Sources in Talmudic Babylonia
Dr. Michal Bar-Asher Siegal, Ben-Gurion University of the Negev
How Did Traditions Travel in Late Antiquity? Christian Traditions in the Babylonian Talmud
Yakov Z. Mayer, Tel Aviv University
Talmud Without Books: On the Difference between Manuscript Culture and the Culture of Print

Lunch Break

14:00 – 16:00 Session V Transitions in Aggadic Literature

Chair: **Prof. Chaim Milikowsky**, Bar-Ilan University
Prof. Dina Stein, University of Haifa
A Long, Long Way: From Rabbinic Sources to the Israel Folktale Archives Named after Dov Noy
Dr. Amram Tropper, Ben-Gurion University of the Negev
“What is the Law Regarding the Study of Greek Wisdom?” The Origin of the Story of Ben Dama and Rabbi Ishmael
Dr. Arnon Atzmon, Bar-Ilan University
From Midrashic Traditions to Literary Structures: The Cases of Pesiqta and Midrash Tehillim
Prof. Jeffrey Rubenstein, New York University
The Story Cycle in the Bavli: Between Tradition and Composition

Coffee Break

16:30 – 18:45 Session VI Transitions in the Creation and Printing of Books

Chair: **Prof. Shlomo Zalman Havlin**, Bar-Ilan University
Prof. Jacob Elbaum, Hebrew University of Jerusalem
A Developing and Expanding Work: Editions of Derekh Moshe by Moses of Gewitsch and its Publication for Study in Monthly Installments
Prof. Edward Fram, Ben-Gurion University of the Negev
The Printed Talmud as a Reflection of Changing Ways of Study
Dr. Judah Galinsky, Bar-Ilan University
On the Failure of a Glosed Book: A Tale of Two Manuscripts and the Creation of Sefer Mitzvot Qatan
Dr. Debra Kaplan, Bar-Ilan University
Shifting Cultures of Record Keeping: Pinqasim and the Age of Print

Closing Remarks: **Dr. Aaron Amit**